

2017

Sraz Vísek a Viesok

Rok 2017 se mohl svým společenským ruchem směle srovnávat s rokem 2015, kdy Víška slavila své 500. narozeniny (respektive 500 let od své první písemné zmínky). Zdejší obec totiž v roce 2017 poprvé ve své historii pořádala velkou mezinárodní akci. Jednalo se o 10. jubilejní setkání Partnerského sdružení Viesky na Slovensku a českých Vísek. Pro zdejší Víšku byla organizace akce obrovskou výzvou. Už proto, že se očekával příjezd zájemců z osmi slovenských Viesek a pěti Vísek českých. „Stretnutie“ bylo naplánováno na 17. června a nutno podotknout, že dle zúčastněných se velmi vydařilo. A to přesto, že zdejší Víška byla nejmenší obcí, která doposud setkání pořádala a zároveň jediná s neuvolněným starostou.

Setkání předcházely měsíce příprav. Nutno podotknout, že se do něj zapojilo obrovské množství zdejších obyvatel zejména z řad spolků. Zdejší „Visečáci“ opět ukázali, že když je potřeba, tak dokáží „táhnout za jeden provaz.“ Již v březnu předcházel události příjezd starostů Viesek a Vísek na dvoudenní návštěvu do naší obce. Starostové byli seznámeni s přípravami a rámcovým programem, prohlédli si obec, budovu mateřské školy, kde pro ně děti připravili dramatizaci pohádky O poslední vlašťovce a také pivovar v Havlíčkově Brodě. Program se ale pak ještě týdně precizoval. Výsledkem byla velmi pestrá škála programových aktivit, z nichž si bez nadsázky mohl vybrat opravdu každý.

Den D připadl na předposlední červnovou sobotu. Do zdejší obce přijelo přes 600 účastníků (520 ze Slovenska), tedy více než trojnásobek počtu zde žijících obyvatel. Na akci byli pozváni i rodáci a přátelé Víšky. Stalo se tak proto, že si zdejší obec v tomto připomínala 25 let od znovuosamostatnění.

Program oslav započal po deváté hodině, kdy do Víšky začaly přijíždět autobusy s výpravami z jednotlivých obcí. Nutno podotknout, že početná výprava z Viesky Velký Krtíš k nám přijela již ve čtvrtek. Ubytovala se v mlýně Poštolka a věnovala se poznávání okolí naší obce. Stejně tak zástupci Ladomerskej Viesky dorazili již den před oslavami. Delegáti ostatních obcí přijížděli mezi devátou a desátou hodinou k víseckému Obecnímu obchůdku. Celkem dorazilo osm autobusů ze Slovenska a tři z Čech. Všichni hosté byli po opuštění autobusu přivítáni „panákem“ slivovice a koláčky od místních žen. Každý příchozí také obdržel brožurku s informacemi o programu a základním představením jednotlivých obcí. Zároveň všichni účastníci získali poukaz na oběd, večeři a dva nápoje zdarma.

Na každou výpravu také čekal jeden delegát z naší Víšky vyzbrojený tyčí se znakem příslušné obce, který se hostům věnoval po celou dobu oslav. Delegát zpravidla krátce seznámil hosty s historií obce a vedl procházku v jejím areálu. Základním bodem oslav se stala vísecká náves, za kterou téměř všichni místní obyvatelé považují zdejší fotbalové hřiště. Tam se také vydávala jídla pro účastníky. K obědu byl pro ně připraven kuřecí a vepřový řízek a bramborový salát, k večeři pak hovězí guláš s brambory. Pro zajímavost – guláš se připravoval z 80 kg cibule a 160 kg masa a nejvíce se o něj zasloužil Jiří David, jehož guláše jsou proslulé svou lahodností. Nabídku jídel rozšiřovalo i opékané prasátko, párky v rohlíku, utopenci a klobásy. Odpůrci konzumace masa byli poněkud diskriminováni, ale mohli vzít za

vděk alespoň nabídkou koláčů, buchet, rohlíčků, řezů a dalších sladkostí od místních žen či produktů stánku s cukrovinkami. Otevřen byl i místní Obecní obchůdek, který nabízel točenou zmrzlinu, a také místní hospůdka. O dodržování pitného režimu se nejvíce zasloužil lahodný pivní mok značky Rebel a také produkty pivovaru Chotěboř.

Oficiální část programu začala v 10.15. Odstartoval jí průvod obcí. Průvodu vévodily dvě krásné jezdky v historických krojích na bělouších. Za nimi jeli v kočárech starostové spřátelených obcí. Poté již následovaly delegace občanů s v čele s těmi, co nesli obecní znak a prapor. Členové delegací se pak zastavovali u vybraných domů v obci, kde pro ně bylo připraveno drobné občerstvení a také nezbytný tvrdý alkohol domácí slivovicí počínaje a Ruským standardem konče. Není divu, že kroky některých po mnohačetných zastávkách poněkud zvlácněly. Průvod začal u místního obchodu, procházel obcí po silnici na křižovatku „U Pokroku“ a poté se stočil k potoku, aby vše ukončil na místním hřišti. Zde vlajkonoši usadili vlajky do podstavce a jednotlivé delegace se odebraly ke stolům pod stany, které byly pro každou obec nachystány.

V 11.00 čekalo hosty slavnostní zahájení. Nejprve promluvil starosta obce Ondřej Čapek, poté předseda Partnerského sdružení Viesky na Slovensku Vlado Baran, následovaný starostou Chotěboře Tomášem Škarydem a radní Kraje Vysočina pro školství, mládež a sport Janou Fialovou. Matadory mezi řečníky vystřídal neplánovaný a sympaticky evidentně dojatý řečník – starosta Žezulka z Vísky u Jevíčka. Moderování po celý den se ujala zkušená místní moderátorka Helena Davidová, která precizně hlídala načasování jednotlivých částí programu a vtipně uváděla jeho body.

Po prosloveh vyzvala moderátorka hosty, aby vyšly ze stanů s tím, že je čeká překvapení a bude potřeba mávat. Překvapení se dostavilo na minutu přesně. Byl jím přelet stíhaček JAS-39 Gripen z čáslavské základny. Stíhačky přelétly co možná nejnižší nad víseckým hřištěm, poté se otočily nad Sečí a přelet nad Vískou zopakovaly. Za zmínku stojí i skutečnost, že průletu Gripenů nad Vískou se účastnil kpt. Ing. Ivo Kardoš, který je považovaný za jednoho z nejúspěšnějších českých pilotů. V červenci tohoto roku jeho tým získal cenu za nejlepší zahraniční vystoupení v rámci Royal International Air Tattoo v anglickém Fairfordu, a to v takřka celosvětové konkurenci bezmála dvou set letounů. Podobný úspěch zaznamenal Kardošův tým jen o týden dříve na show v anglickém Yeoviltonu, kde obdržel cenu za nejhezčí ukázkou letu. Přelet nad Vískou schvaloval dokonce ministr obrany Stropnický a náčelník generálního štábu Armády ČR, úryvek jehož dopisu byl poté přečten. Došlo také na střelbu z děla, které s sebou přivezla jedna ze slovenských delegací.

Po Gripenech zazněla nejprve česká a pak slovenská hymna. Velmi hezkým zážitkem byla skutečnost, že Slováci svojí hymnu zpívali. Následovala hymna sdružení Viesok a Vísek v podání Marie Březinové, kterou na klávesy doprovázel Radim Kalvoda. Po nich zarecitovala báseň o Vísce paní Jitka Březinová.

Po hymnách se již začaly střídat jednotlivé body bohatého programu. Nejprve vystoupily děti mateřské školy s pásmem „Pohádky z večerníčků“. Vzpomínky na ně jsou ostatně tím, co nás se Slováky stále spojuje. Známa slova a známé melodie dekorovaly

perfektně připravené kostýmy. Krásné vystoupení právem sklídilo velký česko-slovenský aplaus.

Mateřskou školu vystřídal dunění bubnů a „Afrotančírna“. Tři bubeníci doprovázeli čtyři tanečnice, které předváděly temperamentní africké tance. Po divokých rytmech přišlo zklidnění v podobě hudebního vystoupení Základní školy Nová Ves s názvem: „Tady jsme doma“. Půlhodinový blok školáků střídala taneční country skupina K&K. Na ně navázala přednáška kronikáře J. Čapka s názvem: „Co nás spojuje“, která se zaměřila na spojující momenty ve více než tisícileté historii Čechů a Slováků. Po přednášce se dostaly ke slovu, respektive ke zpěvu, vísecké děti a po nich opět taneční country skupina K&K. Následně byla do programu zařazena country skupina Bago Víška, která sáhla k osvědčenému a oblíbenému repertoáru. Poslední bod odpoledního programu představovalo vystoupení žen ze Sokola ve Vísce, Nové Vsi a Uhelné Příbrami s ukázkou sletové skladby „Waldemariáda.“

Paralelně s těmito odpoledními akcemi probíhaly i soutěže. Jednalo se například o přehazovanou na místním tenisovém hřišti či drobné soutěže na různých místech Vísky (hod podkovou, znalostní kvíz, „hod vejci“ při kterém se vhazovali pingpongové míčky do proložek na vajíčka, chytání zlaté rybky a další). Slovenští hosté se postarali o možnost vyzkoušet si historickou lukostřelbu. Zájemci o fotbal byli dováženi do Malče, kde jim bylo k dispozici tamější fotbalové hřiště. V nabídce kratochvílí byla i střelnice u Nové Vsi, opět s dovozem. Milovníci rybářského sportu si mohli „zachytat“ na rybníku Společný. Zájemci byli také odváženi na opakované prohlídky chotěbořského pivovaru či na prohlídku Dětského domova Nová Ves. Mnozí slovenští hosté oceňovali možnost navštívit slavnostní mši v novoveském katolickém kostele, kde se sešlo rekordních více než 200 věřících.

Hosté i místní obyvatelé si v mateřské škole mohli prohlédnout výstavu dobových fotografií, materiálů ke zdejšímu životnímu prostředí a také rukodělných prací místních dam. V sále sokolovny se formou propagačních materiálů představovaly jednotlivé obce. V Hostinci u Fajmanů se vystavovaly obrazy zdejších rodáka pana Miroslava Motla a Pavla Laciny z čp. 55. Zájemcům byla otevřena i hasičská zbrojnice s drobnou tematickou výstavou o historii a současnosti sboru a také usedlost rodiny Fikarovy, kde se mohli seznámit s velmi úspěšným chovem poštovních holubů. Po celý den měli účastníci možnost projížďky v koňském kočáře po areálu Vísky. A také navštívit pestrý celodenní program v mlýně Poštolka, kde probíhaly cestopisné přednášky, bubenický workshop, ochutnávka kváskového chleba či dobročinný bazar.

Podvečerní program otvíralo vyhodnocení soutěží. Po něm mohli zájemci shlédnout divadelní představení víseckých ochotníků z rodiny Fajmanových, které nastudovala divadelní režisérka Michaela Tlapová. Divadelní kus měl název „Roužeňská madona“ a byl příběhem o nenaplněné lásce. Zdejší divadelníci sklídili po jejím provedení zasloužený aplaus. Čas mezi 19. a 21. hodinou byl vyhrazen Večeru přátelství, který zaplnilo kulturní vystoupení jednotlivých obcí. Po něm došlo na slavnostní zakončení setkání. Při něm byly starostům jednotlivých obcí předány pamětní listy a starostovi Ladomerské Viesky předal vísecký starosta Ondřej Čapek symbolický pověřovací dekret ke konání srazu v roce 2018. A poté už následovala mladými netrpělivě očekávaná taneční zábava, která trvala až do 2.

hodiny ranní. Přerušena byla pouze velmi hezkým ohňostrojem na motivy Smetanovy symfonické básně Vltava a dalších národních skladeb.

Zájemci si také mohli nakoupit suvenýry s tematikou obce. Konkrétně dva druhy hrnčků s víseckým znakem, číše na víno opět s všudypřítomným víseckým havranem, pexeso s motivy Vísek a Viesok, reflexní pásky, klíčenky a magnetky se znakem obce. Nejlépe se prodávaly svíčky s motivem vísecké mateřské školy v pohledu od hřiště v celkem sedmi barevných variacích. Speciální program měli starostové, které čekal slavnostní oběd a sázení lípy u cesty k rybníku Společný. Pro všechny účastníky byla připravena brožurka, která obsahovala stručnou charakteristiku jednotlivých obcí spolu s programem a mapou Vísky. Výtvarně ji neobvykle, ale velmi zdařile, ztvárnil již zmíněný Pavel Lacina.

Obyvatelstvo ve Vísce v roce 2017

Celkový počet obyvatel se v průběhu roku prakticky nezměnil, respektive stoupl o jednu osobu z čísla 185 na 186. Stalo se tak přesto, že se ve Vísce narodil rekordní počet dětí – celkem 5, což je nejvíce od znovuosamostatění obce v roce 1992. Jednalo se konkrétně o Alenu Horníkovou z čp. 15, Tobiáše Kalvodu z čp. 46, Marka Baláše z čp. 20, Zoe Jůnovou z čp. 82 a Antonii Košťálovou z čp. 64. Celkem pět osob se z Vísky vystěhovalo a naopak dvě se přistěhovali. Zemřel Jan Lacina z čp. 38. Byl posledním kovářem ve Vísce. Kovárnu převzal po svém otci a velmi dlouho koval koně zdejšími i přespolními vlastníky a také zemědělskému družstvu. Dokázal opravit obrovské množství zemědělského a jiného náčiní. Ve vsi byl oblíben pro svou skromnou a upřímnou povahu, které nechyběl smysl pro humor. V obci se konala jedna svatba – Kláru Mudruňkovou z čp. 24 si bral Michal Houdek z čp. 46.

Veřejný život a investiční aktivity v obci

Z celostátního dění se dění ve Vísce dotkly především parlamentní volby. Konaly se ve dnech 20.-21. října. Víska, jak je jejím dobrým zvykem, vykazala opět velmi solidní účast. Za volební plentu dorazilo celkem 72 % oprávněných voličů, což přesahovalo o 12 % celostátní průměr. Vítězem ve Vísce se stalo ANO 2011 Andreje Babiše, které zde obdrželo 32 % hlasů o 3 % více než mu přisoudily celostátní výsledky. Víska volila více levicově, což dokazovaly volební preference sociální demokracie (ve Vísce 9 %, celostátně 7 %) a komunistů (Víska 10 %, celostátně necelých 8 %). Silnější ve Vísce byly i strany středu KDU-ČSL zde získala 12 % hlasů, což představuje téměř dvojnásobek celostátních 5,8 %. Také pro formaci STAN (Starostové a nezávislí) ve Vísce hlasovalo přes 8 %, zatímco s celostátními 5,18 % se STAN jen velmi těsně probojoval do parlamentu. Prakticky shodný byl výsledek Pirátů (9 % Víska x 10 % celé Česko). Naopak pravice ve Vísce byla tradičně slabší. Celostátně druhá, ale ve Vísce tradičně slabší ODS zde obdržela polovinu celostátního výsledku (6 % oproti 11 % celorepublikovým). Polovinu celostátního výsledku zde získala i TOP 09 (2,7 % versus 5,31 %). Potěšující je, že zde pohořela extrémní pravice. Pro stranu Svoboda a přímá demokracie ve Vísce hlasovalo pouhých 5 %, zatímco celostátně to bylo

téměř 11 % voličů. Po volbách během prosince byl leader vítězného hnutí ANO jmenován premiérem vlády, která se skládala z členů hnutí ANO a nestraníků. O důvěru měla žádat na počátku dalšího roku.

Pro dění v obci byla podstatně důležitější jednání obecního zastupitelstva. To od počátku roku zasedalo již v renovované kanceláři obecního úřadu a sešlo se celkem sedmkrát. Nejčastěji řešilo investiční aktivity obce a opakovaně také demolici chlévů v objektu sokolovny (čp. 18), dále záležitosti obecních bytů, financí, obecního lesa, mateřské školy či stížnosti na chování starosty.

V popředí zájmu obecních zastupitelů a vedení obce stály především investiční aktivity. V tomto roce se jednalo zejména o výměně střešní krytiny na budově mateřské školy a obecního úřadu. Probíhala na počátku léta a hodnota investice dosáhla téměř 400 000 korun (120 000 uhradila dotace z Kraje Vysočina). Budova školy získala po mnohaletém úsilí kompletně nový zevnějšek a postupně se stává pomyslnou výkladní skříní zdejších investičních počinů.

K prioritám investic v tomto roce patřilo i odpadové hospodářství. Obec nechala vedle vchodu do místní knihovny a obecního úřadu zbudovat nové stání pro kontejnery na tříděný odpad. Nově pořízeny byly také kontejnery pro biologický odpad. Jsou vyrobené ze dřeva a mají velmi pěkný vzhled. Od počátku roku mají místní občané možnost odkládat v Obecním obchůdku použité potravinářské oleje. Víška tedy v oblasti třídění odpadu nabízí opravdu velmi solidní možnosti, kterými předčí řadu podstatně větších obcí či měst.

Obec se musela neplánovaně zabývat situací v obecním lese. Ten byl v tomto roce napaden kůrovcem. Kůrovcová kalamita řádí ve státě již několik let. Začala na Moravě a postupně se přesouvá do Čech. V tomto roce byla mimořádně zasažena Vysočina. Bohužel kůrvec ve svém řádění nevynechal ani okolí Vísky. V obecním lese byla napadena řada smrků a obec musela zajistit jejich pokácení a také prodej dřeva. Vše za situace, kdy vinou nadbytku napadeného dřeva rychle klesá jeho výkupní cena. Stav prořídleho porostu v obecním lese navíc v říjnu poškodil i orkán Herwart. V tomto roce tak muselo být vytěženo přes 300 kubíků dřeva a nedokončená těžba byla přesunuta do roku následujícího.

Další problém, který řešilo zastupitelstvo a hlavně vedení obce, se týkal zásobování Vísky pitnou vodou. To se v posledních letech potýká s dvěma problémy, které trápí i mnohé další obce na Vysočině. V suchých letních měsících se v obci vrací problém nedostatku vody. Stává se pravidlem, že bývá vyhlášován zákaz zalévání, mytí aut a napouštění bazénů. Tak tomu bylo i v tomto roce. Je smutné, že část obyvatel (nezřídka se jedná o chalupáře) tento zákaz porušují. Důvodem nedostatku vody je příliš malá hloubka vrtu, z kterého čerpá vodu zdejší vodovod. Další problém pak představuje zhoršená kvalita vody. Ta opět souvisí s počasím, které v posledních letech, kromě sucha, přináší také opakované prudké lijáky. Při nich se do vrtu dostává kalná voda průsakem z vody povrchové. Vedení obce se rozhodlo tento problém co nejrychleji řešit, a to zbudováním nového, podstatně hlubšího, vrtu, který by výše uvedené problémy odstranil. Protože nový vrt a jeho napojení na stávající síť představuje investici v řádu stovek tisíců korun, rozhodlo se oslovit Státní fond životního prostředí se

žádostí o dotaci. Pro investici byl zpracován projekt na nový vrt s předpokládanou hloubkou 60 – 80 metrů. U dotace obec předpokládala, že pokryje 60 – 80 % nákladů.

Investice v tomto roce směřovaly i do budovy sokolovny. Všechny její prostory nechala obec vybílit, v prostoru sálu pak vydrátovat a navoskovat parkety. Objekt tak byl připraven důstojně přivítat hosty během setkání Vísek a Viesok. V areálu dvora sokolovny došlo přes protesty některých občanů ke zbourání budovy bývalého chléva. Ta byla již ve stavu, který vyžadoval demolici. Objekt byl vlhký, vykazoval závažné statické poruchy, zatékalo do něj, část stropní klenby se zřítily. Protesty a připomínky vedly k tomu, že z budovy chléva byla ponechána alespoň jedna vnější zeď.

Drobnější investice byla věnována i víseckému hřišti, pro které byly zakoupeny nové plastové branky z plastu, které z bezpečnostních důvodů nahradily starší železné. Na hřišti a v jeho okolí byly také provedeny potřebné nátěry. Naopak za neúspěch lze považovat vrácení části dotace na zasíťované parcely v hodnotě 70 000 korun. Důvody vrácení byly objasněny v loňském zápisu. Celkově Víška musela vrátit 170 000 korun.

K veřejnému životu patří i schůzka starostů Podoubraví. Ta proběhla v místní sokolovně a k tématům jednání patřila například podpora kraje pro vesnické prodejny v malých obcích.

Ekonomika

Rok 2017 proběhl ve státě ve znamení růstu ekonomiky. Hrubý domácí produkt vzrostl o 4,5 %, což bylo nejvíce za posledních 10 let. Česká republika během roku vykazovala nejnižší nezaměstnanost v Evropské unii, v posledním čtvrtletí se jednalo o pouhých 2,4 %. Z důvodu nedostatku pracovních sil rostly poměrně rychle i platy. Průměrná mzda v posledním čtvrtletí roku překročila magickou hranici 30 000 korun a dosáhla hodnoty 31 646 korun (průměr za celý rok činil 29 504 korun). Stále ale platí skutečnost, že na průměrnou mzdu nedosáhnou 2/3 pracujících. Proto je lepším ukazatelem medián, tedy hrubá měsíční mzda, kterou pobírá nejvíce lidí. Ten představoval 27 320 korun. Platy rostly ve státní i soukromé sféře, reálný růst mezd očištěný od inflace přesáhl 5 %. Průměrný starobní důchod dosáhl hodnoty 11 850 korun. Zvedaly se i ceny, inflace přesáhla 2 %. Pro zdejší obyvatele, kteří vesměs vlastní nějaké polnosti, představuje zajímavou skutečnost prudký nárůst cen zemědělské půdy. Její průměrná cena vyskočila k počátku roku na 204 085 Kč za hektar. Za rok 2016 vzrostla o 25 % ! Ještě v roce 2010 byla na poloviční hodnotě (102 000 Kč/ha) a v roce 2004, kdy jsme vstupovali do EU pouze za necelých 66 000 Kč/ha.

Ve Víšce jsme po dlouhé době zaznamenaly větší privátní investici. Stalo se tak v prostorách bývalého kravína zemědělského družstva, který přebudovala firma Lacman na sklady a kanceláře. Objekt po krachu firmy v roce 2011 vyhořel a od té doby zdevastovaný chátral a hyzdil pohled na Víšku při příjezdu od Nové Vsi. Na konci předešlého roku změnil majitele a jeho nový vlastník – Luděk Fikar z čp. 10, majitel firmy Zemix – zemní práce s. r. o. – v něm začal se svými společníky budovat Logistický areál Víška s. r. o.. Firma vznikla na počátku tohoto roku a Luděk Fikar je jejím jednatelem. Společnost nabízí zprostředkování velkoobchodu, obchodu i služeb, skladování a balení zboží a další činnosti. Co je velmi

důležité pro obec – firma v průběhu roku opravovala celý areál, který postupně získával reprezentativní vzhled. Důležitý moment představuje i skutečnost, že logistický areál na rozdíl od firmy Lacman začal zaměstnávat obyvatele z Vísky. Nezbyvá než popřát firmě a jejímu majiteli hodně zdaru. Vzniká na místě, kde kdysi sídlil panský dvůr, který poskytoval po staletí největší množství pracovních příležitostí ve Vísce. A také na místě, kde s velkou pravděpodobností sídlil i první rod historicky doložených majitelů obce – Otmarů z Holohlav a na Vísce.

V obci probíhalo také velké množství stavebních aktivit. Své domy zvelebovali například majitelé v čp. 40 (MVDr. Myška), nová okna získal dům čp. 74 (rodina Leflerova), v přestavbě v budově hostince pokračoval Radek Křivský, renovace probíhaly i v čp. 46 (rodina Kalvodova). Hájenu u křižovatky silnice na Pukšice a silnice z Nové Vsi na Golčův Jeníkov koupili noví majitelé. Rodina Zdeňka Kosky musela hájenu opustit a objekt, který se ale nachází už na katastru obce Pukšice, začal být postupně přestavován na pilu.

Pro ekonomiku, respektive služby ve Vísce byl mimořádně důležitý provoz zdejšího Obecního obchůdku. Ten v průběhu roku postupně rozšiřoval nabídku zboží a rostly i jeho tržby. Během září provedla obec vyhodnocení ročního provozu prodejny. Ukázalo se, že obchod byl za první rok provozu ziskový (přispěly k tomu i dotace kraje na provozovnu a dotace Úřadu práce na zaměstnání paní prodavačky). Tržby prodejny od začátku roku do září přesáhly na Vísku nevídaných jeden milión korun. Pro obec to znamenalo, že prodejna spadla do kategorie plátců DPH. Výborné výsledky Obecního obchůdku jsou především zásluhou paní prodavačky Ivy Lacinové. Díky milé atmosféře, která zde panuje, opakovaně přicházejí nakupovat nejen místní, ale také obyvatelé ze sousedních obcí.

Za zmínku v těchto řádcích stojí i to, že v Malči v tomto roce zanikla po 140 letech existence samostatná pošta. Její provozování převzala prodejna potravin, která je součástí řetězce COOP (navazuje na bývalou Jednotu) v rámci programu Pošta Partner.

Mateřská škola

Mateřská škola za sebou má poměrně náročný rok, kdy velkou měrou přispívala ke zdaru společenských akcí v obci, především setkání Vísek a Viesok. Informace a chvála za zapojení je uvedena na předešlých stranách. Chod školky probíhal v ustáleném rytmu. Škola měla, i díky své dobré pověsti, plně naplněnou kapacitu. Poskytovala nadstandardní logopedickou péči ve své speciální třídě. I v tomto roce byla zapojena do projektu EU – „Personální a edukační podpora MŠ – chuť v MŠ“, který jí umožnil nabízet péči o děti od dvou let věku. Školáky čekaly během roku plavecký výcvik, spousta divadelních představení, z nichž některá se odehrála ve škole, jiná v Chotěboři. Pro děti jsou nejen kulturním zážitkem, ale mají i edukační význam, protože školáčky se při nich učí rozpoznávat dobro a zlo (tak tomu bylo například při pohádce Čert a káča s hercem Janem Preučilem). V kulturní nabídce nechybělo ani hudební představení Cesta kolem světa učitelů Základní umělecké školy ze Žďáru nad Sázavou. Ti do Vísky přivezli velké množství hudebních nástrojů a pásmo plné známých písní.

Program školky nabízel i několik výletů, z nichž největší ohlas měla cesta do ZOO v Jihlavě a pěší výlet na Klokočov. Novinku představovala prosincová prohlídka vánočně vyzdobeného zámku Slatiňany, za tradiční akci lze naopak považovat třeba návštěvu hasičského dne v Malči. Velké množství oblíbených akcí si školka připravovala sama. Patřil k nim například karnevalový rej masek, pálení čarodějnic doprovázené opékáním vuřtů, či každoroční spaní ve školce u něhož nechyběla stezka odvahy a večerní diskotéka. Pro své rodiče a také pro seniory z obce si školáci připravili vánoční besídku. Její hlavní část představovala dramatizace pohádky Mrazík, kde excelovaly především předškoláci, zatímco menší děti zatančily jako sněhové vločky a sněhuláci. Diváci velmi oceňovali vtipné provedení pohádky i nápadité kostýmy. Do základní školy odcházelo z vísecké školky devět dětí, z toho tři z Vísky (Antonín Čapek, Gabriel David a Martin Horník). Předškoláci se se svými spolužáky rozloučili dramatizací pohádky O veliké řepě, kterou předváděly dědečkům a babičkám, poté rodičům a později ještě svým budoucím spolužákům v základní škole v Nové Vsi, s níž zdejší mateřská škola čile spolupracuje. Tablo s fotografiemi odcházejících předškoláků bylo k vidění ve výloze obecního obchůdku. Obec zakoupila v tomto roce do školy interaktivní tabuli a s ní i některé výukové programy. Paní učitelky si jí velmi chválí a nabízejí využití i pro potřeby obce.

Činnost spolků

Sbor dobrovolných hasičů

Dobrovolní hasiči v tomto roce oslavili již 110 let svého působení ve Vísce. Rok 2017 zahájili lednovou valnou hromadou a poté především březnovým dětským karnevalem v Hostinci u Fajmanů. Všechny místní i přesporní děti si kromě zážitků odnesli balíček sladkostí a drobný dárek. Členové sboru se aktivně se podíleli na akcích, které souviseli se srazem Vísek a Viesok. Pochvalu zaslouží jejich vzorná péče o kroužek malých hasičů. Pro ně na počátku roku zhotovili maskota, kterého s sebou děti vozí na závody – velkého havrana zhotoveného podle znaku Vísky. Od dětí získal pojmenování pták Vísečák. Svou velikostí převyšuje mnohé malé hasiče a nosit ho většinou musí dva malí členové sboru. Další záslužný čin zdejších členů hasičského sboru představuje účast na veřejné sbírce „Český den proti rakovině“, během které prodali ve Vísce 75 žlutých květín a vybrali přes 2 000 korun. Zasloužili se i o zviditelnění Vísky, když se v říjnu zúčastnili soutěže „Visecký bramborák“, kterou pořádali hasiči z Vísek u Blanska. Zdejší sbor reprezentoval čtyřčlenný „havran team“, který díky svému gastronomickému umu získal 4. místo v soutěži.

Velkou část činnosti sboru představuje účast na hasičských soutěžích a příprava na ně. V květnu se členové sboru vypravili na okrskovou soutěž do Malče, kde družstvo mužů skončilo na 8., družstvo žen na 4. místě. Malé hasiče čekalo zápolení na jarní soutěži v Chotěboři, z níž si odváželi hezké 7. místo. V podzimním závodě požárníkové všestrannosti – hry Plamen obsadili 31. místo z 58 týmů starších žáků. Asi nejvíce očekávaným zápolením byl již 5. ročník soutěže Vísecké dvanáctky na počátku září. Do Vísky na ní dorazilo 14 dětských a 12 dospělých družstev. Družstvo mužů po delší době opravdu zabodovalo a skončilo jako třetí.

V říjnu si zdejší sbor připomněl na slavnostní schůzi výročí založení. Během ní byla předávána vyznamenání za dlouhou a příkladnou práci pro vícecké hasiče. Po slavnostní večeři pak následovala taneční zábava za účasti místních i hostů z okolních obcí. Hasičský rok 2017 zakončilo pořádání vepřových hodů.

Sokol

Sokol Víška měl v roce 2017 za sebou velmi úspěšnou činnost svých fotbalových týmů. Zasloužilo se o to družstvo mužů. To v loňském roce postoupilo do soutěže III. třídy. A v ní se rozhodně neztratili. Díky jarním úspěchům zakončili sezónu 2016/2017 na krásném třetím místě, když získali 45 bodů se skóre 76:66. To v tomto roce znamenalo postup do okresního přeboru, což nelze hodnotit jinak než jako velký úspěch. A výborná reprezentace naší obce pokračovala i v podzimní části sezóny v okresním přeboru. Vísecký tým v ní získal 20 bodů (se skóre 21:28) a do jarní části sezóny 2017/2018 postupoval na 5. místě. Dobré výsledky jsou z velké části zásluhou trenéra zdejší sestavy Radka Křivského.

Vzornou reprezentaci obce přinášelo i družstvo dorostu. To vzniklo sloučením týmů Víšky a Starého Ranska. Bojovalo v I. třídě dorostu a po podzimní části sezóny bylo na 7. příčce soutěže s 15 body a skóre 41:43. Někteří hráči dorostu již reprezentovali Víšku i v družstvu dospělých.

Skvělou zprávou pro budoucnost víceckého fotbalu představuje skutečnost, že zde byla znovu založena příprava. Její tým se dával dohromady během letních měsíců. V průběhu podzimu se mu podařilo vyhrát několik zápasů s družstvy, jejichž hráči spolu hrají podstatně delší dobu. Vísecký fotbalový „potěr“ představuje příslib pro dobrou budoucnost zdejšího fotbalu. Je to především zásluha trenéra malých fotbalistů Dana Čermáka z Nové Vsi.

K víceckému fotbalu již mnoho let patří i letní Memoriál Jaroslava Fajmana. Proběhl první sobotu v srpnu za účasti pěti týmů. Dorazili na ní i fotbalisté ze spřátelené Víšky – Višňová a také z Jihlavy. Vavříny vítězů si odnášelo družstvo FC Slavoj Vyšehrad, které tvořili spoluhráči Filipa Čapka. Pokračovala i výměna návštěv s přáteli z německého SV Lohmen. Tentokrát vyrazili naši sokolové k německým přátelům.

Do činnosti Sokola se v tomto roce zapsaly i ženy. Čtyři zdejší sokolky (Jitka a Marie Březinovi, Marie Čapková a Hana Košťálová) začaly nacvičovat skladbu na XVI. všesokolský slet, který bude probíhat v dalším roce, i jako jedna z připomínek 100. výročí založení republiky. Členové a členky sboru se také podíleli na zvládnutí srazu Víšek a Viesok.

Rybářský spolek

Také vícectí rybáři přispěli k úspěšné realizaci setkání českých a slovenských „Visečáků“, pro které připravili rybářské závody na rybníku Společný. Na konci prázdnin zorganizovali přátelské posezení na stejném místě místo tradiční taneční zábavy, jejíž organizace se rybářům v předešlých letech přestala vyplácet. Po třech letech se jim také

podařilo uskutečnit výlov rybníka. Místní, ale i přespolní tak letos o Vánocích mohli ochutnat víseckého kapra.

Bago klub

Bago klub přispěl ke společenskému životu Vísky pořádáním lednového Bago plesu v Hostinci u Fajmanů se stálíci bagistických plesů – pardubickou hudební skupinou Medvědi. Jako každoročně udával i tón vísecké pomlázce.

Společenský život v obci a okolí neorganizovaný místními spolky

Velké zpestření společenského života přineslo do Vísky Letní dovádění s Vysočinou. Starostovi obce se ho ve spolupráci s krajem podařilo zajistit na předposlední srpnovou neděli. Mělo být i formou poděkování všem „Visečákům“, kteří se zapojili do organizace setkání Vísek a Viesok. A to proto, že mnozí z nich si prakticky nemohli užít programu setkání, protože se po celou dobu věnovali organizaci náročného dne.

Letní dovádění s Vysočinou představovalo odpoledne plné zábavy a soutěží, které pro Vísku a její návštěvníky připravil Kraj Vysočina ve spolupráci s Hitrádiem Vysočina. Velké poděkování za to, že letní kratochvíle zavítala tentokrát do Vísky, patří krajské radní pro oblast školství mládeže a sportu Janě Fialové. A jak konkrétně si mohli návštěvníci akce „zadovádt“? Organizátoři nabídli příležitosti pro všechny věkové kategorie. Pro děti připravili atrakce typu nafukovacího hradu, ale také malování na obličej či animační programy s moderátorem. Pro všechny věkové kategorie pak přivezli živou hudbu, soutěže, nebo vystoupení speciálního hosta Železného Zekona. Dědečkové a babičky dovádějících dětí mohli využít třeba i bezplatné zdravotní poradenství či možnost zaregistrovat si Senior pas Kraje Vysočina. A protože Víška ví, že „*Kde se dobře vaří, tam se dobře daří*“, nechyběly ani šťavnaté grilované steaky s lahodným pivním mokem. V nabídce byla i káva a palačinky z Kavárničky Pohoda, které připravovali klienti Domova bez zámku z Náměště nad Oslavou. A tak se Víška ve výborné rodinné atmosféře opět skvěle bavila, jak je ostatně její dobrou tradicí.

V obci se jako obvykle slavilo posvícení. Během posvícenského odpoledne čekalo na zájemce hned několik akcí. Odehrávaly se v mateřské škole, která pro zájemce připravila den otevřených dveří. V jeho rámci Víška hostila prodejní výstavu obrazů zdejší rodačky Lenky Houžvičkové, rozené Záklasníkové, symbolicky pojmenované Návrat. Autorka se v loňském roce představila již na výstavě v Třemošnici a její vísecká výstava se těšila značnému zájmu místních. Své obrazy na pomyslné vernisáži sama představila, zavzpomínala na Vísku a zmínila i svůj silný vztah k Vysočině. Ten se ostatně projevuje i na námětech jejích obrazů.

Hojně navštívená byla i následná přednáška paní Ivy Georgijevové s názvem „Vitalita a radost ze života“. Přednáška kladla důraz na to, čím vším můžeme podpořit náš klid a psychickou odolnost. Nechyběla ani tradiční soutěž o nejlepší posvícenský koláček. Porota vybírala ze sladkostí připravených 14 místními ženami. Členkou tříčlenné poroty byla i radní Kraje Vysočina pro školství, mládež a sport Jana Fialová. První místo a pomyslný titul

„vísecká hospodyňka roku 2017“ si odnášela paní Ivana Kubátová. Po přednášce se dostala ke slovu móda pro dámy. Přivezla ji, jako v předcházejících letech, firma IVI. Její pletené zboží předváděly dvě vísecké „modelky“ – Veronika Čermáková (rozená Košťálová) a Lucie Kreibichová spolu s modelkou firemní. Dámy doprovázel z pomyslného „módního mola“ zasloužený potlesk. Po módní přehlídce pak následovalo posezení u kávy, čaje a soutěžních koláčů. K němu mohli návštěvníci shlédnout videoprojekci na nové multifunkční tabuli. Celé odpoledne provázela velmi milá atmosféra.

Obec pokračovala i v tradici vítání občánků. To proběhlo v tomto roce dvakrát. Za zmínku stojí i turnaj v mariáši, který se v lednu konal v Hostinci u Fajmanů za účasti 44 hráčů. Vísece se vydařilo i rozsvěcení víseckého vánočního stromku. Program pro něj připravila mateřská škola. Na více než stovku přihlížejících čekalo hudební pásmo tradičních českých koled. Na školáčky navázaly starší děti pod vedením Tomáše Křivského. Hasičský sbor s obcí se postaraly o předvánoční občerstvení. Letošní vánoční strom byl ozdoben i zčásti novým osvětlením. Část nových světel daroval i majitel Logistického areálu Víška Luděk Fikar.

Vánoční svátky roku 2017 přinesly i milé překvapení v podobě živého betlému, který na 26. prosince připravila rodina Křivských. Před víseckým vánočním stromem vítali přihlížející postavy z tradičního ladovského betléma v čele s Josefem, Marií a malým Ježíškem. Vše doprovázel zpěv koled a hraní na hudební nástroje. Pro zahřátí promrzlých diváků se podávalo svažené víno.

Počasí

Leden roku 2017 přinesl do Vísky po dlouhé době klasickou zimu. Mrzlo již od Nového roku a v prvním lednovém týdnu napadl i sníh. Ve Vísece postupně nasněžilo zhruba 20 cm sněhu, který se držel až do počátku února. Nejchladnější den zimy přišel 7. ledna, kdy teplota ve dne zůstávala na $-9\text{ }^{\circ}\text{C}$. Nejchladnější noc (19. 1.) přinesla mráz -18°C . Poslední lednový den překvapila místní řidiče kalamita, při níž napadlo 15 cm sněhu za den.

Únorové počasí bylo podstatně teplejší než v lednu, ale i než dlouhodobý průměr. Teplota ve dne se téměř vždy držela nad nulou, 23. února vyšplhala dokonce na $+12\text{ }^{\circ}\text{C}$. Konec měsíce přinesl i intenzivní déšť.

Také březnové počasí překvapovalo poměrně vysokými teplotami. První noční mrazík se dostavil až v poslední dekádě. Na jejím konci jsme ve Vísece naměřili $18\text{ }^{\circ}\text{C}$.

Duben byl naopak chladnější než dlouhodobý průměr. Více se zdejší občané ohřáli paradoxně na začátku měsíce, zatímco v poslední dekádě klesaly noční teploty i pod bod mrazu, ve dne se pohybovaly v rozmezí $4 - 8\text{ }^{\circ}\text{C}$. Ve Vísece tak pomrzly třešně, broskve a meruňky. Tři dny před koncem měsíce dokonce napadl sníh a ranní teploty klesly až k $-4\text{ }^{\circ}\text{C}$.

Květen probíhal ve znamení příjemných jarních a někdy také letních teplot. Nejteplejší byla poslední dekáda měsíce, kdy již denní teploty prakticky neklesaly pod $20\text{ }^{\circ}\text{C}$. Na úplném konci měsíce jsme zaznamenali i první tropický den.

Červnové počasí se vyznačovalo nadprůměrnými teplotami a také značným suchem. Po celý měsíc prakticky nepršelo. Víška proto musela již 20. června vydat zákaz zalévání, mytí aut a napouštění bazénů. Správce zdejšího vodovodu pan Pavel Březina komentoval situaci tak, že nepamatuje, že by v obci bylo v takto brzké době roku tak málo vody.

Červenec přinesl vesměs klasicky letní počasí s teplotami nad 25 °C a bohužel i s nedostatkem srážek. Tropická vedra ale vpadla do zdejší oblasti až v srpnu. První srpen se stal ve Víšce nejteplejším dnem roku, když zdejší teploměry zaznamenaly 31 °C. V Havlíčkově Brodě ve stejný den padl stoletý teplotní rekord a stejně na tom bylo 35 ze 145 meteorologických stanic měřících přes 30 let. Tropické teploty trvaly ještě další část prvního srpnového týdne a teplotu 30 °C pokořily vísecké teploměry ještě 3x. Letní teploty přinesla většina dní měsíce, zato srážek jsme se prakticky nedočkali.

Větší množství srážek přineslo až září. Deštivý a poměrně chladný ráz měsíce bránil příchodu babího léta, na které jsme si zvykli v minulých letech. Nad 20 °C vystoupaly teploty pouze na začátku měsíce a pak až na svátek svatého Václava. Počasí „babího léta“ se ujalo vlády až během října. Meteorologové mluvili o specifickém „tereziánském“ babím létě. Teplotní rekordy v říjnu padaly v polovině měsíce. Na státní svátek 28. října prolétl nad Víškou orkán Herwart. Vichřice dosahovala rychlosti až 176 km za hodinu a předcházela jí silný déšť. Ve Víšce po ní nešel od osmi hodin ráno do 15.30 elektrický proud. Sousední Maleč zůstala bez elektřiny ještě další den, některé obce okresu pak dokonce až tři dny. Celostátně se ocitly bez elektřiny stovky tisíc domácností, velmi často nejezdily vlaky a orkán samozřejmě zanechal velké škody v lesích, které jsou oslabené kůrovcovou kalamitou. Vichřice napáchala škody i ve zdejších lesích a v areálu obce vyvrátila jeden strom.

Listopad byl teplotně nadprůměrný a také poměrně deštivý. První mrazivá noc přišla přesně v jeho polovině, ale noční mrazíky jsme zaznamenaly pouze dvakrát. Mírný sněhový poprašek jsme zaznamenali až poslední den měsíce.

Prosinec jakoby se bránil příchodu zimy. Byl prakticky bez sněhu a ve dne také bez mrazu. Několikrát padaly teplotní rekordy, mrazivých nocí bylo pouze devět, ve dne mrzlo čtyřikrát. Vánoční svátky zůstaly „na blátě“. Teplý měsíc tak ukončil suchý rok, kdy roční hodnota průtoků na hlavních tocích ve státě klesla na ½ dlouhodobého průměru a přiblížila se historickému minimu.

Pohledy do vísecké historie

Vísecký rodák Jan Nevole

Víška patřila vždy ve své historii k malým obcím. Přesto se mezi zdejšími rodáky vyskytla osobnost, která se zásadním způsobem zapsala do dějin architektury balkánského Srbska a především jeho hlavního města Bělehradu. Touto osobností byl v českých zemích dnes prakticky zapomenutý, nicméně v Srbsku stále velmi uznávaný a ctěný architekt Jan Nevole.

Jan Nevole se narodil 15. dubna 1812 ve „Wýsce na Čáslavsku“, jak zněl tehdejší název obce. Z rodné vsi odešel poměrně brzy za studiem a už se do ní natrvalo nikdy nevrátil. Studoval nejprve národní školu v Jihlavě, poté absolvoval roční přípravku pro studium techniky v Pardubicích. Její ukončení mu umožnilo přejít na technickou školu v Praze. Tu zakončil v roce 1830 jako „absolvovaný technik“.

Praha přinesla mladému nadějnému architektovi první pracovní příležitosti. Pracoval nejprve v tehdejší stavební ředitelství a později jako vychovatel v rodině pražského stavitele Hoška. Pro něj zároveň také projektoval a vytvářel například plány pro stavbu Svatováclavských lázní. Tato dnes již neexistující budova se později stala klíčovým místem revoluce roku 1848. Právě zde se totiž konalo shromáždění, které revoluční události započalo. Poslední rok svého pražského působení strávil Jan Nevole u stavitele Stamanna, který byl velmi oblíben u tehdejší české šlechty. Díky jeho doporučení mohl Nevole nastoupit na vídeňskou stavební akademii, kde studoval v letech 1839-1842.

Po završení vysokoškolského vzdělání získal vísecký rodák práci, která souvisela s budováním první železniční tratě v Čechách. Ta vedla z Olomouce přes Pardubice do Prahy. Jan Nevole se podílel na stavbě tehdejšího pražského státního nádraží (nynější Masarykovo). Právě zde Pražané v roce 1845 slavnostně vítali příjezd prvního vlaku do české metropole.

Během svého pražského pobytu se vísecký rodák aktivně účastnil činnosti českého národně-obrozeneckého hnutí. Patřil k tehdy ne příliš početné skupině buditelů rodícího se moderního českého národa a podporoval například vznikající českou literaturu. Jako výraz těchto aktivit můžeme chápat i to, že mu Josef Kajetán Tyl, autor textu naší národní hymny, věnoval svoji novelu *Rozina Ruthardová*¹.

Přes slibně započatou kariéru (v Praze projektoval i další budovy) se mladý architekt v roce 1845 rozhodl k riskantnímu kroku. Opustil Prahu, ale i Rakouské císařství a odešel do Bělehradu, rodícího se hlavního města Srbského knížectví. Tehdy maličké Srbsko bylo teprve druhým nezávislým slovanským státem, čímž budilo sympatie českých obrozenců. V 19. století si tento stát postupně vybojoval nezávislost na turecké Osmanské říši, která do druhé poloviny tohoto století ovládala ještě naprostou většinu Balkánského poloostrova. Jednalo se o stát ve srovnání s rakouským mocnářstvím chudý a nerozvinutý.

Vznikající hlavní město budoucího Srbského království mělo velmi provinční ráz a teprve v této době se postupně začalo otevírat vlivům evropské architektury. Zásadní roli přitom sehrál právě Jan Nevole, který byl v roce 1850 jmenován „prvním indžilirem“ (hlavním inženýrem) Srbského knížectví spadajícím pod bělehradské Ministerstvo vnitra. Před jmenováním byl přijat do poddanství Srbského knížectví. Zajímavé je, že do protokolu

¹ Gabler, V. Jan Nevole. Světozor, 1892, roč. 26, čís. 21, s. 250. Dostupné online < <http://archiv.ucl.cas.cz/index.php?path=SvetozorII/26.1892/21/250.png>>, cit. [cit. 2017-11-15]

sepsaného po přísaze při přijetí „do svazku srbského“ se vísecký rodák podepsal jako „Jovan Nevole“. ²

Jan Nevole se stal prvním z řady českých architektů, kteří dalších sto let postupně působili v hlavním městě Srbska a později Jugoslávie. Jeho angažování znamenalo pro srbskou metropoli zlom v pochopení úlohy architekta. Architekt měl být nadále vzdělaný nejen technicky, ale i umělecky.³ Propojení techniky a umění se v díle Jana Nevoleho nejvíce projevilo stavbou budovy Nadace Miši Anastasijeviče, kapitána dunajské plavby, z roku 1863. Původně byla zamýšlená jako soukromý palác bohatého obchodníka. Postupně se ale stala sídlem vzdělávacích a osvětových institucí a od počátku 20. století zde sídlí budova rektorátu Bělehradské univerzity. Nevole se v této monumentální stavbě pokusil propojit tehdy módní romantický historismus s prvky staré byzantské architektury. Palác bývá dodnes považován za nejreprezentativnější budovu starého Bělehradu.⁴ Podle místních odborníků se jedná o „jedinečný architektonický maják bělehradského panoramatu“ a zároveň o budovu, která „v symbolickém smyslu představovala i počátek otevření Srbska vůči evropským kulturním vlivům“. ⁵

Z pohledu architektury je zřejmě škoda, že v tomtéž roce se Jan Nevole rozhodl Bělehrad, na pomyslném vrcholu své kariéry, opustit a vrátit se natrvalo zpět do Čech. Stalo se tak poté, co jeho manželka zdědila po svém zemřelém bratrovi velkostatek Svobodné Hamry u Hlinska. Z architekta se tak stal hospodář na velkostatku, kde žil až do své smrti.

Když v roce 1892 slavil vísecký rodák své osmdesáté narozeniny, připomněl tehdy hojně čtený časopis Světozor jeho život oslavným článkem. V něm například zaznělo: *„Již málo jest mezi námi oněch prvních starých vlastenců českých, mezi kterými čestné místo zaujímá Jan Nevole.“* Článek připomíná například skutečnost, že dům Nevoleho rodiny v Bělehradě *„byl utěšeným střediskem všech Čechů tam žijících“*. A také to, že oslavenec, jako člen kdysi malé skupiny aktivních podporovatelů našeho národního obrození, *„zajisté může se těšiti z každého úspěchu národního s plným vědomím, že též přispěl k velikému dílu znovuzrození národa českého“*.⁶ Jan Nevole zemřel 12. dubna 1903 a byl pochován v Trhové Kamenici. Jeho zásluhy o rozvoj srbského hlavního města mimo jiné představila výstava Česko-srbské vztahy v architektuře Bělehradu (1863-1941), která se v hlavním městě Srbska konala v roce 2014.

² Česko-srbské vztahy v architektuře Bělehradu 1863-1941. Bělehrad: Etnografické muzeum v Bělehradě, 2014, s. 9.

³ Tamtéž.

⁴ Pelikán, J., Havlíková, L., Rychlík, J. Dějiny Srbska. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2004, s. 205.

⁵ Česko-srbské vztahy v architektuře Bělehradu 1863-1941. Bělehrad: Etnografické muzeum v Bělehradě, 2014, s. 6.

⁶ Gabler, V. Jan Nevole. Světozor, 1892, roč. 26, čís. 21, s. 250. Dostupné online <<http://archiv.ucl.cas.cz/index.php?path=SvetozorII/26.1892/21/250.png>>, cit. [cit. 2017-12-15]

Fotografie Jana Nevoletého a jeho nejvýznamnější stavby (převzato z citované publikace Česko-srbské vztahy v architektuře.

Současný stav Nevoletem projektované budovy rektorátu Bělehradské univerzity